

Nycklar

Livet på Virsbo

av
Kerstin
Sjöström

Avräkningsbok wid Wirsbo Bruk 1866

Sid 1, An (d v s utgifter för kontohavaren)

Mästaren C P Hammarbäck
1866

April 30	Contant				335.50
	1,0 kft	Hvete		2.75	
	58,6 "	Råg	á 2,32	135.95	
	9,0 "	Korn	á 1,70	15.30	
	25,6 "	Hafra	á 1,30	33.28	
	12,1 "	Malt	á 1,70	20,57	
	2,7 "	Salt	á 1,20	3,24	
	1,2 Cent	Sill	á 11,0	13.20	<u>224.29</u>
	<u>Diverse materialers Conto: 2 Kan Tjära</u>				.67
	Kyrkoherden C J Borelius				1.
	Comministern J P Holmin				.75
	Orgelnisten Fr Pettersson				.38
	Kronofogden Otto Wenström				8.17
	Värmaren C E Borgesson				90.
	Kohldrängen Fr Elfvín				40.
	<u>Saldo till Novo Conto</u>				<u>3402.72</u>
	Rmt Rdr				<u>4103.48</u>

Sid 2 Per (d v s inkomster för kontohavaren)
1865

Nov 1	<u>Balance Conto från år 1865</u>				3405.66
1866					
April 30	<u>Stångjerns Tillverknings Conto:</u>				
	<u>Arbetslön för utsmide:</u>				
	45.35 Cent	ordinarii	Stångjärn	á 21 öre	9.52
	752.65 "	"	"	á 35 öre	263.43
	305.70 "	Extra	"	á 45 öre	<u>137.57</u>
					410.52
	<u>Tackjerns Conto:</u>				
	Lemnat	110.50 Cent	Öfverjern	á 2.60	<u>287.30</u>
	Rmt Rdr				<u>4103.48</u>

2
 Novo Conto
 Sid 3 An
 1866
 Oct 31

Contant			579.77
4.0 kft Hvete	á 2.75	11.00	
0.2 " Ärter	á 2.50	50	
49.0 " Råg	á 2.35	115.15	
23.0 " Korn	á 1.20	41.40	
1.6 " Hafra	á 1.30	2.08	
12.6 " Malt	á 1.80	22.68	
2.4 " Salt	á 1.20	2.88	
1.40 Cent Sill	á 1.20	<u>14.00</u>	209.69
Gamla Smeden Ol Hammarbäck			22.50
Värmaren C E Borgesson			90.
Kohldrängen Fr Elfvin			40.
Hjälpsmeden Er Ellström			1
" A P Ringström			2
<u>Gårdens Conto: Potatissättningshjälp</u>			4
<u>Spiks Conto: 10 st 3 tum o 10 st 4 tum Spik</u>			.09
<u>Div Omk Conto: ½ skifva Fönsterglas</u>			.38
<u>Balance Conto till År 1867</u>			<u>3886.77</u>
	Rmt Rdr		<u>4836.20</u>

Sid 4, Per
 1866
 Maj 1
 Oct 31

<u>Saldo från föregående</u>			3402.72
Smeden Wilh Frantzné godtgör för ställn i Härden			37.50
" Johan Frantzné godtgör för dito			37.50
<u>Stångjerns Tillverknings Conto:</u>			
Arbetslön för utsmide:			
332.30 Cent Ordinarii Stångjern á 35 öre		116.31	
666.10 " Extra dito á 45 öre		299.74	
Ersättning för Städslagor		<u>5.</u>	421.01
<u>Tackjerns Conto:</u>			
Lemnät 142.40 Cent Öfverjern	á 2.60		370.24
<u>Kols Conto:</u>			
Lemnät 100 stigar Öfverkol	á 3.72		378.00
<u>Dagsverks Conto:</u>			
Afgj 25 ¼ Mans Sommar Dagsverken	á 0.75		18.94
<u>Intresse Conto:</u>			
1 års Ränta á 3405 Rdr	á 5%		<u>170.25</u>
	Rmt Rdr		<u>4836.20</u>

Sid 151, An (d v s utgifter för kontohavaren)

Landbonden Jan Larsson Nordanö
1865

Nov 1	<u>Balance Conto fr År 1865</u>		364.07
1866			
Apr 31	Contant		128.25
	0.40 Cent Sill		4.40
	Orgelnisten Fr Pettersson		4.
	Kronofogden Otto Wenström		20.88
	<u>Afrads Conto:</u>		
	1 Års Arrende		<u>176.39</u>
		Rmt Rdr	<u>697.99</u>

Sid 152, Per (d v s inkomster för kontohavaren)

1866

Apr 31	<u>Skogens Conto:</u>			
	Lefver 125 stigar Kol	á 1.00	125.	
	Forlön för 59 " "	" 0.52	34.22	
	" 66 " "	" 0.42	27.72	
	Lemnat 9 ½ " Öfverkol	" 0.50	4.75	
	Upptagit Vindfälle till 40 stigar	" 0.19	7.60	
	Upphuggit Virke till 3 Bottnar		3.	
	Lefver 1 st Björk		48	
	" 2 lass Stör		75	
	" 200 st Hank		50	
	Forlön för 43 gröfre Sågtimmer	á 0.40	17.20	
	" " 57 " "	" 0.20	11.40	
	" " 5 grannare "	" 0.20	1.	
	" " 11 " "	" 0.10	1.10	
	Lefver 10 Stafrum Tegelled	" 1.25	<u>12.50</u>	247.22
	<u>Dagsverks Conto:</u>			
	Afgj 57 Mans Vinter Dagsverken	á 0.50	28.50	
	" 10½ " Sommar "	" 0.75	7.69	
	" 2½ Qvins Vinter "	" 0.37	.93	
	" 1 Öke " "		<u>0.87</u>	37.99
	<u>Forlönens Conto:</u>			
	Forat 60 kft Korn fr Westerås	á .10	6.	
	" 70.20 Cent Tackjern fr Bennebo	á 0.10	7.02	
	" 17.00 " " fr "	á 0.13	<u>2.21</u>	15.23
	<u>Saldo till Novo Conto</u>			<u>397.55</u>
		Rmt Rdr		<u>697.99</u>

Novo Conto

Sid 153 An

1866

Maj 1

Saldo från föregående

397.55

Contant

52.44

6.3 kfot Vasa Råg

28.65

3.0 " Hafra

3.75

32.40

Div Omk Conto: ½ Skifva Fönsterglas

0.38

Smidesjerns Conto:

.70

0.10 Cent Jern

Spiks Conto:

2.20

200 st 3 tum o 300 st 4 tum Spik

Tegels Conto:

5.76

445 st Taktegel, 200 st Vraktegel o 25 st Hustegel

Plank o Bräders Conto:

å 5 öre

2.20

44 st 1 tum

Intresse Conto:

å 5%

18.20

1 Års Ränta å 364 Rdr

Rmt Rdr511.83

Sid 154, Per

1866

Oct 31

Skogens Conto:

Lefver 3 Stafrum Lövved

å 1.25

3.75

Dagsverks Conto:

Afgj 3 ¾ Mans Vinter Dagsverken å 0.50

1.22

" 87 " Sommar "

0.75

65.25

" 6 Qvins Vinter "

0.37

2.22

" 17 ¼ " Sommar "

0.50

8.62

" 4 Öke " "

1.25

5.82.97Forlönars Conto:

Forat 6 kfot Råg från Westerås

å 10 öre

.60

" 25.2kfot Hafra " "

å 8 öre

2.02

" 181.20 Cent Tackjern

å 6 öre

10.27

13.49

till Högfors

Balance Conto till År 1867411.62Rmt Rdr511.83

Nr 11 Ingif å Snefringe Härads Laga Sommar Ting 1867

1867 den 5 mars förrättades af undertecknad Laga **Boupteckning** efter Hammarsmeden C P Hammarbäck, som afled wid Wirsbo Bruk den 26 sistledne Januari efterlemnade utom Enkan Wilhelmina Wahlström följande arfwingar, neml Sonen Carl Wilhelm samt Dottren Edla Christina båda omyndiga, hwilkas rätt bewakades af Hammarsmeden J W Frantzwé, som af Härads Rätten torde förordnas till förmyndare.

Boet uppafs i följande ordning af Enkan.

Silfwer

9 st Matskedar, wäg(er) 27 Lod	27.	
6 „ Theskedar, „ 8 d ^o	8.	
1 „ Silfwerdosa, „ 8 ½ d ^o	<u>12. 75</u>	47. 75

Koppar

1 st Twåsåkittel	16.	
1 st Ensåkittel	10.	
1 st Kittel om ½ Så	6.	
1 st Lyftting om 3 kannors rymd	2. 50	
2 st Kittlar, sämre	2.	
1 st Kopparflaska, större	2. 25	
1 st d ^o , mindre	1. 25	
1 st Kagge	1. 25	
1 st Kopparskopa	1. 50	
4 st Krukor, sämre	3. 50	
1 st Kopparflaska	2.	
2 st d ^o Skålar	1. 50	
6 st d ^o Bunkar	9.	
1 st d ^o Pannor om 2 k ^{nors} rymd med lock	3.	
1 st d ^o d ^o om 1 ½ d ^o d ^o med d ^o	2.	
3 st d ^o d ^o , mindre	2.	
2 st Kaffekokare	5.	
1 st d ^o Panna	0. 50	
1 st Koppar Tratt	0. 12	
1 st Kaffekokare, sämre	<u>0. 25</u>	<u>72. 12</u>
Transport		119. 87

Transport 119. 87

Messing

2 st Krukor	3. 50	
2 st Bunkar	3.	
1 st Handfat	1.	
1 st Skopa o Sil	1. 50	
1 st Mortil med Stöt	2. 50	
2 st Stakar	1.	
5 st Malmstakar	4. 25	
1 st Klarkanna	3. 50	
1 st Spottlåda	<u>0. 25</u>	20. 25

Tenn

2 st Hammartennsfat	4.	
1 st d ^o , sämre	0. 50	
1 st Oljetennsfat	1. 75	
6 st Tallrikar	1. 50	
1 st Tennkanna	4.	
1 st d ^o Stop	1. 50	
1 st Förläggarslef	<u>0. 50</u>	13. 75

Bleck- och Jernsaker

3 st Formar	1.	
4 st Bleckmått	1.	
1 st Oststjerna och 1 Sil	0. 50	
1 st Brödmått och 1 Gräddsnecka	0. 50	
3 st Riffjern	0. 50	
1 st större och 1 mindre Bricka	1. 25	
1 st Ljusbricka och 2 st Saxsar	0. 75	
2 dussin Bakelseformar	0. 70	
2 st Brödkorgar	0. 50	
1 st Kaffedosa	0. 25	
1 st Jernbetsman	0. 75	
1 st Strykjern med Lon	0. 50	
1 st Hackknif och 1 Gaffel	0. 50	
1 st Plättspade	0. 25	
1 st Ullsax	<u>0. 75</u>	
Transport	9. 70	154. 12

	Transport	9. 70	154. 12
1 st Skräddarsax och 1 Fingersax		0. 50	
1 st Woffeljern och 1 Råbrödjern		2.	
1 st Kaffebrännare		0. 50	
1 st Sågryta, söndrig		1.	
3 st Grytor, mindre		3.	
3 st Pannor		3.	
2 st Stekpannor med fötter		0. 50	
3 st d ^o		1. 25	
2 st Plättpannor med ringar		1.	
1 st Långpanna och 2 Plåtar		1.	
1 st Eldskärm		0. 25	
2 st Eldgafflar, 1 Tång och 2 Grytringar		0. 75	
1 st Skopa		0. 30	
1 st Hackjern och 1 Isbill		1. 50	
1 st Tälgyxa		0. 33	
1 st Handyxa		0. 20	
2 st Huggyxor		0. 50	26. 28

Glas och Porslin

2 st Halfstopflaskor		0. 60	
1 st Karafin		0. 50	
2 st Sockerskålar		0. 30	
1 st Ättikskarafin		0. 12	
2 st Supglas		0. 20	
6 st Ölglas		1. 50	
6 st Punschglas		0. 75	
2 st Saltsir		0. 12	
1 st Gräddsnecka		0. 25	
12 st Halfstopsboteljer		0. 50	
4 st Krus		2.	
Diverse Glas		0. 50	
2 ½ dussin flata Tallrickar		2. 50	
2 " djupa d ^o		2. 50	
1 st Smörbytta		0. 25	
3 st större och 3 mindre Karotter		0. 75	
	Transport	13. 34	180. 40

	Transport	13.34	180.40
3 st Spilkummar		0.50	
6 st Tallrickar		0.15	
1 st Thekanna		1.	
11 st Kaffekoppar		1.75	
1 st Potta		0.06	
1 st Soppskål		0.25	
Diverse Stenkärl		2.	19.05

Husgeråd och Möbler

1 st Schiffonier		10.	
1 st Dragkista		10.	
1 st Dragsoffa		7.	
1 st Matskänk		10.	
3 st Fällbord		1.	
1 st Thebord		7.	
1 st bättre och 1 sämre Utdragssäng		3.	
1 st Soffa, sämre		8.	
1 st Byråskåp		4.	
1 st Matskänk, sämre		3.	
12 st bättre och 12 st sämre Karmstolar		16.	
1 st Pendyl		6.	
1 st Wäggur		2.	
1 st Toalettspegel		0.25	
1 st Kärllhyll(a)		2.50	
6 st Taflor med ramar		8.	
2 st Skjutgewär		0.12	
1 st Pall, liten		5.75	
11 par Bordknifvar med Silfverkolkar		1.50	
1 st Kaffeqvarn och 1st Sockerskrin		0.50	
1 st Bordbänk		0.25	
1 st fyrfot Bord		1.	
1 st Kista, större		0.50	135.37
1 st Matskrin		0.50	135.37
	Transport	" "	334.82

Transport " " 334.82

Träd och Laggkärl

1 st Wattentunna	2.	
3 st Mjölkärl	0.32	
2 st Ämbar	0.25	
2 st Twätttinor	0.50	
1 st bättre och 1 st sämre Drickstunna	2.	
1 st Bryggkar	2.	
1 st Bykeskar	1.50	
1 st Fotbunke	0,50	
1 st Tunnsil	0.25	
1 st Köttkar	0.50	
2 st Lårar	1.	
2 st Standor, större	1.50	
5 st d ^o , mindre	1.	
1 st Wattså	0.50	
3 st Baktråg	0.50	
2 st Hacklådor	0.30	
1 st Bakbord	0.16	
1 st Klädlåda	0.06	
2 st Spilwackor	0.25	
5 st Spillskäppor	0.20	
1 st Korg	0.03	
1 st Ljuslåda	0.15	
1 st Wanna och 1 st Wacke	0.25	
1 st Hårsikt	0.25	15.97

Wäfredskap

1 par Wäfstolar	1.50	
7 st Röskeदार	3.	
7 st sämre Skedar	1.50	
2 par Skaft	1.50	
Transport	7.50	350.79

	Transport	7. 50	350. 79
1 st bättre och 1 sämre Kuggdon		1.	
2 st bättre och 2 sämre Häcklor		0. 75	
1 st Härfwil med slag		0. 25	
1 st Smörtjerna och 1 st Ljustjerna		0. 50	
1 st Kappeldon		0. 25	
1 par Warpor		0. 25	
2 st bättre och 1 st sämre Spinnrock		5.	<u>15. 50</u>

Linne- och Sängkläder

1 st Twåmans Dyna		20.	
1 st Enmans d ^o		12.	
6 st Dunkuddar		25.	
1 st Waggkudde		0. 50	
3 st Sticktäcken		10.	
1 st Täcke, sämre		0. 25	
3 st Skinnfällar		13. 50	
4 st Madrasser		7.	
2 st Lärftlakan		4.	
6 st Grannblånslakan		6. 50	
4 st Lärftlakan		9.	
4 st Grannblåns Örngott		2. 75	
4 st Lärft d ^o		3. 75	
3 st Dugar, större		6.	
1 dussin Servieter, bättre		12.	
4 st d ^o , sämre		2.	
13 st Handdukar		4. 50	
1 dussin Lärftskjortor		15.	
5 st Skjortor, sämre		2.	
1 par Kålsånger		0. 50	<u>156. 25</u>

Transport	" "	522. 54

Transport " " 522. 54

Mångångskläder

1 st Pels	15.	
1 st d ^o . sämre	8.	
1 st Öfverrock	20.	
1 st d ^o , sämre	13.	
1 st Caway	12.	
1 st Bonjour	10.	
1 st d ^o	8.	
1 st Sommarrock	3.	
1 st Skinnkrage	6.	
1 par Koderoysbyxor, Ljusa	7.	
1 par d ^o , swarta	5.	
1 par Sartängbyxor	4.	
1 par Klädesbyxor	5.	
1 par Mollskinnsbyxor	2.	
1 par Byxor, sämre	0. 75	
2 st Koderoyswästar	4.	
1 st Klädeswäst, swart	1.	
1 st Sidenwäst, d ^o	0. 50	
1 st d ^o , kulört	1.	
2 st Tygwästar	1.	
2 st d ^o	0.50	
1 st Undertröja, grön	1	
2 st Yllehalsdukar	0. 75	
3 st Näsdukar	0. 50	
2 st Sidenhalsdukar	1.	
1 par hvita och 1 par swarta Handskar	0. 75	
1 par Wantar	0. 12	
2 st Hattar	1.	
1 st gul Wintermössa	2.	
Transport	133. 87	522. 54

	Transport	133. 87	522. 54
1 st Mössa		0. 25	
3 par Ullstrumpor		2.	
2 par Stöflor, bättre		6.	
1 par Bottfour		3.	
3 par Stöflar, sämre		3.	
10 st Natkappslappar		0. 40	
15 st Kragar		0. 75	
1 st Rock, sämre		0. 25	
1 par Linnbyxor		0. 06	
1 st Förskinn		0. 25	
3 par Strumpor		0. 25	150. 08

Kreatur

2 st Kor			60.

Diverse

10 st Säckar		3. 33	
4 st Liar		1. 25	
3 st Härfvar och 1 Örfwe		0. 25	
3 st Langennät och 1 Skafthof		2.	
7 st Fiskmälar		1.	
4 st Gardinbyglar		0. 60	
1 par Skrubblor med Säte		0. 50	
1 par Karlor		0. 30	
1 st Kryddlåda		0. 06	
1 st Klädborst		0. 12	
1 par bättre och 1 par sämre Rullgardiner		0. 75	
2 par Gardiner		1. 75	
1 par Schalusier		0. 25	
2 par Gardiner, sämre		1. 50	
1 st Fisköka		1.	
	Transport	13. 91	732. 62

Transport	13. 91	732. 62

4 st Psalmböcker	1. 25	
1 st Postilla	0. 75	
1 st Bibel	4.	19. 91

<u>Fordran</u>		
Innestående wid Wirsbo Bruk		4000. 34

Summa Tillgång 4752. 34

<u>Skulder</u>		
Handlanden Per Gustafsson	38.	
" Eskilsson	8.	
" Eric Sellberg	67.	
Skomakaren Pettersson	14.	
Comministern J P Colmin	5. 94	
Begravningsomkostnaden	130.	
Boupteckningsarfwo	10	272. 94

Summa Behållning 4479. 93

Att allt hwad till detta Bo hörer , är riktigt uppgifwet och icke något deraf
Uppsåtligen dåldt och utelemnadt, betyga under edlerig förpligtelse.

Wirsbo Bruk som ofwan
Wilhelmina (bom) Wahlström

Vid förrättningen närvarande som godman

J W (bom) Frantzwe

Sålunda efter uppgift, noga antecknadt och wärderadt intygar

August Johansson P Södergren
Bouptecknings- och wärderingsmäm.

Bruknings-Contract

Med W i r s b o B r u k s U n d e r h a f w a n d e .

Till Brukare af Åker och Ängsmarken å $\frac{1}{4}$ Mantals Nordanö beläget i Ramnäs Socken, Snefringe Härad och Westerås Län, antaga Wirsbo Bruks Egare härigenom Johan Larsson, som denna Lägenhet förut brukat mot följande wilkor:

1:o. Såsom Arrende erlägger Åboen en årlig afgäld, som är bestämd till Etthundrasjuttiosex /176/ Riksdaler 39 öre; börandes detta årliga Arrende utgöras med de tjenstbarheter, hwilka genom Bruksförvaltningen å stället honom åläggas, och hwilka tjenstbarheter beräknas till det wärde härefter tecknade Pris-Nota bestämmer; åliggandes Åboen att ställa sig till efterrättelse följande föreskrifter:

2:o. Att wäl häfda och bruka den honom upplåtna Lägenheten; att derifrån icke bortföra eller afyttra Foder, Gödsel och Skogseffecter; att icke utan särskilt tillstånd verkställa någon Åkerbrytning, Flåhackning eller Bränning och att ansvara för stängsel och dikens underhåll.

3:o. Wid tillträdet af Hemmanet hålles Laga Husesyn. Derefter åligger Åboen att enligt Lag widmakthålla alla de byggnader han enligt syneinstrumentet emottagit; kommandes han att wid skeende afträde ersätta warande brister, likasom han då också erhåller ersättning för hwad husen äro bättre än wid tillträdet.

4:o. Då Bruksförvaltningen få nödigt pröfwar, förrättas syn för att utröna häfden af Hemmanets hus och egor, då Åboen owilkorligen åligger att genast ställa sig till efterrättelse hwad denna möjligen kan föreskriwa.

5:o. Den wid Hemmanet eller Lägenheten utgående Eganderättsbewillningen betalas af Bruks-Egarne, men öfrige utskylder och onera för Lägenheten betalas af Åboen.

6:o. Milwed, Timmer och Björkars fällande eller huggning af behöfligt wirke till fång, gårdsel och kastwed, äfensom röjning af beteshagar och näfwertägt får ej af Åboen verkställas; hwad kolningen beträffar skall, såwäl som allt annat hyggster, ware sig inom eller utom hägnad, Åboen ställa sig Skogsförvaltningens befallningar och bud till noggrann efterrättelse; och åligger det Åboen att iakttaga hushållning med wedbränsle och att hafwa omtanka att hoplägga och begagna qwist och ris från milfall till besparande af dess behof för wedbrand.

7:o. Att Åboen är skyldig kola minst Etthundratjugo Tolftunnestigar kol årligen; och åligger det honom att wäl täcka och wårda kolen. För kol, lemnade utöfwer den verkställda uppskattningen af milorna, erhåller Åboen, utom den vanliga betalningen, en ersättning af 50 öre för hwarje Tolftunnestig, hwaremot Åboen ersätter för hwarje stig under uppskattningen med Twå Riksdaler.

8:o. Getkreatur få ej wid Lägenheten finnas.

9:o. Om Åboen kommer att häfta i Skuld till Bruket, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

10:o. Åboen öfwerlemnar åt Bruksförvaltningen att före Mantalsskrifningen bestämma det antal personer, som få i den tjänst skrifwas och af honom förswaras, och får han icke i sin bostad eller på egorna inrymma andra personer än som således skattskrifna blifwit. Han förbinder sig derjemte att icke utgöra arbeten eller körslor af hwad namn de wara må åt någon främmande utan särskildt lemnadt bifall af Bruksförvaltningen.

11:o. Att owillkorligen utan dröjsmål och noggrant sjelf fullgöra eller fortskaffa de bud och befallningar, som från Bruksförvaltningen utgå, som följd hwaraf Åboen förpligtas att efter erhållen befallning å tid och ort, som anwisas, fullgöra de arbeten, dagswerken och körslor, hwilka honom åläggas, såwål de, hwilka fordras för utgörande af dess Arrende och Waruuttag, som ock derutöfwer dem, hwilka Bruksförvaltningen finner af behofwet påkallade.

12:o. Åsidosätter Åboen någon af alla här uppräknade skyldigheter eller handlar emot hwad honom, såwål genom detta Contract som allmän Lag är föreskrifwet; brister han i den aktning och lydnad han Disponent och Bruksförvaltningen är skyldig, eller gör han sig genom oordentlig lefnad oförtjänt af förtroende, åligger det honom, som äfwen ansvarar för sitt Tjenstefolks och sine Barns uppförande, att, jemte ansvar enligt Lag, från Hemmansbruket och Lägenheten på tillsägelse genast utan fardag affytta.

Detta Contract, hwaraf 2:ne lika lydande exemplar äro upprättade, tager sin början från den 14:de Mars innevarande år och fortfar till laga uppsägning å någondera sidan.

Wirsbo Bruk den 22 Maj 1868

G A Coyet
genom Conr Fr Kjellborg

Med förestående Contract förklarar jag mig nöjd.
Wirsbo Bruk som ofvan
Johan. Larsson

Bevittnas af:
August Johansson
Oswald Holmin

Förestående kontrakt är denna dag uppsagdt till afflyttning den 14 Mars 1876
Johan Larsson

Wittna:
Oswald Holmin
A M Borén

Priser och Arbetslöner för Wirsbo Bruks Underhafwandes tjenstbarheter.

	Riksmünt
För en Stig Kol, om 12 Tunnor, Wid botten, Kolad af upphuggen och i famn eller lass lagd wed	1 75
För en d:o om d:o, kolad af Hjelpgallringswed	1 -
För en d:o om d:o, kolad af sådan wed Åboen själf fällt och hugget	1 -
Forlön från Milan till Bruket för en 12-tunne-stig Kol	
¼: dels mil och derunder	- 25
3/8:dels d:o	- 33
½: d:o	- 42
5/8:dels d:o	- 50
¾: dels d:o	- 58
7/8 dels d:o	- 67
1 d:o	- 75
Forlön för en Stig Kol till Nickebo eller Bennebo	1 25
För ett fullgiltigt Mans-Sommardagswerke	- 75
För ett d:o d:o Winterdagswerke	- 50
För ett Ökedagswerke med en dragare, Sommartiden	1 25
För ett d:o med två d:o d:o	1 75
För ett d:o med en d:o Wintertiden	- 87
För ett d:o med två d:o d:o	1 25
För ett Qwins-Sommardagswerke	- 50
För ett d:o Winterdagswerke	- 37
Forlön för ett Centner Stångjern till Westerås	- 25
D:o för ett d:o Tackjern från Nickebo till Högfors	- 6
D:o för ett d:o d:o från Nickebo till Bruket, Wintertiden	- 10
D:o för ett d:o d:o från d:o till d:o, Sommartiden	- 13
D:o för en Kubikfot strid Säd från Westerås	- 10
D:o för en d:o Salt från d:o	- 13
För huggning och barkning af gröfre Såg- eller Långtimmerstock	- 12
För d:o d:o af finare d:o d:o	- 8
För transport af en gröfre Såg- eller Långtimmerstock pr ¼ mil	- 20
För d:o af en finare d:o d:o d:o	- 10
För huggning och transport af ett Stafrum Tegelvred om 6 fot och 3 fots längd på weden	1 25
För huggning och transport af ett Stafrum Löfwed om 6 fot och 3 fots längd på weden	1 25
För d:o, transport och rensning af 2 lass Stör (6 tjog)	75
För 200 st. Hank	50

Byggnadsinventering

Nordanö by, Ramnäs sn. Snefvinge hd, Västmanland

Nordanö by ligger vid norra stranden av Virsbo sjön, omkring två hundra meter från den å, som här mynnar ut i sjön. De gamla kalla byn "Nordanå", vilket möjligen kan ha något att göra med denna å. Byn äges av Virsbo Bruk, där papper och handlingar finnas. Den har undergått laga skifte. Nordanö består av hemman och är delad i 4 gårdar

Byn delas av landsvägen i två grupper, av vilka den östra delen sedan den härjades av eld ej kvarligger i sitt ursprungliga skick.

A. 1. Boningshus. "mangårdsbyggning", knuttimrat och brädfodrat, rödmålat envåningshus med tegeltak.

a/ stuga

b/ kammare

c/ farstu

C. 30. Bod med "bosvale", knuttimrad, rödmålad och tegeltäckt. Foto.

a/ matbod; andra våningen pigbod;

b/ matbod; " " drängbod;

Lott D. Arrenderas av Nordgren. Den består av och omfattar följ. byggnader:

D 31. Boningshus, "mangårdsbyggnad", med samma byggnad och planindelning som motsvarande hus på lotterna A och B. Foto.

D. 32. "stuga", tvåvånings, knuttimrad och med tegeltak försedd byggnad med ett rum i vart plan. Utanför undre våningens dörr en tillbyggd förstuga under eget tegeltak. Upp till andra vån. leder en trappa på utsidan av norra gaveln. Denna slutar i en plattform framför dörren. Tegeltäckt tak över denna och trappan. Foto.

D. 33. Loge, knuttimrad, rödfärgad och försedd med tegeltak

a/ loggolv;

b/ loge;

c/ loggolv;

d/ hölider; senare tillbyggt.

För lott C. & D. Gemensamma byggnader:

CD. 34. Vedlider, nybyggt av bräder och rödmålat, under samma tak som C30.

CD. 35. Knuttimrad, rödmålad envåningsbyggnad under tegeltak.

a/ avträde;

b/ svinhus;

c/ " " ;

CD. 36. Lagårdsbyggnad, knuttimrad, rödmålad, med tegeltak.

a/ lagård;

b/ föjlsan;

c/ foderrum;

d/ föjlsan;

e/ foderrum;

f/ lagård;

g/ avträde; nybyggt.

CD. 37. Stallslänga, knuttimrad, rödmålad, delvis brädfodrad och försedd med tegeltak. d – e utgöra en annan byggnad, som ställts i flykt med stallslängan och hopbyggs med denna. Dess tak är något lägre än stallets. Foto.

a/ stall;

b/ portlider;

c/ stall;

d/ vagnslider med skulle;

e/ sädesbod;

CD. 38 - 39. Två smedjor, knuttimrade, rödmålade och försedda med tegeltak. Till båda finnas invid dörren uppförda kolskjul. Foto.

CD. 40. Bastu, knuttimrad, rödmålad med tegeltak. Väggarna skjuta långt fram på ömse sidor om ingångsdörren och i taket som vilar på dessa framskjutande väggar, är ett gavelröste insatt. Foto.

CD. 41. Brunn med "upphämtare".

Byn har sedan långt tillbaka i tiden hört till Virsbo Bruk, på vars brukskontor bönderna fått hämta besked i viktigare frågor rörande byn. Därför hade man ej minne av om det funnits ålderman, eller om det existerat någon som hälst organisation.

(Inventeringen gjordes 1916 av T Kjellberg och finns på Västmanlands läns Museum. I inventeringen anges felaktigt Vagnsbo härad, vilket rättats i denna renskrift.)

Contract med Smederna vid Wirsbo Bruk, att gälla från den 1 November 1863.

- 1 Till 1 centner godt och felfritt Stångjern, av de dimensioner, som warda föreskrifvna, består 1 Cent 30 skp Tackjern. Hwad Smederna lemna mera än 1 Centner Stångjern, af nämnda qwantum Tackjern, kallas Öfverjern, för hwilket de åtnjuta betalning enligt 2dra punkten.
- 2 Till hwarje Centner tillverkad Stångjern erhåller Smederna för ordinarii Jern, hwarmed förstås 2 x 3/8 /verktum/ och hwad som i volym antingen motsvarar eller öfverskjuter detta, äfvensom för alla Sorters ämnesjärn
Smideslön 0.35 Rmt
Kol 3 tunnor, eller då kubikfot räkningen för Kol vid Bruket införes 19 kubikfot, för extra dimensioner, såsom under 2 x 3/8 och 7/8 x 4kant samt öfver 5 tum bredd jämte allt för grofwa och swårsmidda dimensioner
Smideslön 0.45 Rmt
Kol 3 1/2 Tunnor eller 22 Kubikfot
 Utom det att förestående arbetslön och Kol komma Smederna tillgodo för allt tillverkat Stångjern och således äfven för Överjernet, erhåller de för det senare en ytterligare ersättning af 2 rd 60 öre pr Centner.
- 3 För Öfverkolen betalas 5 öre pr Kubikfot, motsvarande 31 1/2 öre pr Tunna.
- 4 Byggningsjern består årligen till hwarje härd 8 Centner Tackjern, eller deras värde i penningar å 2 rd 60 öre pr Centner samt Byggningskol 8 Stigar eller 600 Kubfot, allt till lika fördelning mellan Mästare och Mästersven.
- 5 Utfodring för 2ne Kor hwardera består såväl Mästare som Mästerswen med 22 Centner Hö och 18 Centner Halm för varje Ko. Potatisjord består till Mästare och Mästarswen för utsättning af Två Tunnor hwardera, dertill de sjelfva bekosta allt arbete.
- 6 Spannmål och öfvriga Uttag erhålla Smederna efter den Pris Courant, som för Bruket warder bestämd.
- 7 Det åligger Smederna att hålla all för arbetet erforderlig Redskap äfvensom Kil, Skoflar, Skopor, Kolfat, Stäfvor, Städslagar, Ringar och Bläck m. m.
- 8 Mästaren, som alltid bör påräkna Mästerswens tillhjälp, då den påkallas, ansvarar för Härden och Hammarställningen och åtnjuter derfor af Mästarsven 25 Rdr Rmt pr år. Till Nålsmörja och Kolhusljus består årligen till hwarje Härd 20 skp Talg eller 9 Rdr Rmt; Och såsom ersättning för Städslagar 10 Rdr Rmt.
- 9 I Städsl el erhålla Mästare och Mästarsven hwardera 15 Rdr Rmt, åliggande det dem då att hwar för sig med Bruksförvaltningens minne städsla, samt derefter förswarligen löna och föda 2ne fullgoda Drängar.
- 10 Smederna åligga att biträda vid Smedjans sotning och sprutning, då sådant på kommer, utföra Slaggen på anvisadt ställe, rengöra vasklårarna, noga och omsorgsfullt vårda allt hwad som till werket hörer, och i synnerhet warsamt umgås

med elden, villigt efterkomma alla befallningar från Bruksförvaltningen, allt med äfventyr att eljest i förtid blifwa från tjänsten skiljde.

- 11 Såsom uppmuntran för flit och drift i Smidet må Drickspenningar, efter den Taxa, som af Egarne bestämmes, kunna Smederne tilldelas, men icke af dem såsom rättighet fordras.
- 12 Odugliga Hammare sönderhuggas af Smederna utan ersättning. De deraf erhållna Smältstycken ware de antingen skyldige taga i utbyte mot Städskålar, då sådana af dem komma att göras, eller ock att till uträkning emottaga, i hwilket senare fall de få beräkna sig tillgodo 15 % afbränning samt 35 öre pr Centner i arbetslön, men icke Kol.
- 13 Om Smidet af en eller annan anledning skulle komma att längre eller kortare tid af året inställas, må Smederna derföre icke ega anspråk på någon ersättning af hwad slag det wara må.

Wirsbo Bruk den 23 juli 1863
C A Coyet
Genom Conr Fr Kjellborg

Undertecknade hafva erhållit städsel för Smidesåret 1864, efter förstående Contract:

C. P. Hammarbäck Erik E H Hedström (E H = bomärke)

L. G. Pettersson E U Norström

Johan Petter Wickholm

Taxa för Flitpenningar

För utsmide af 80 Centner pr wecka erhålles Rmt 3 Rd

För " af 85 " pr " " " 4 "

För " af 90 " pr " " " 5 "

Om uti Weckosmidet ingår $1\frac{1}{2} \times \frac{3}{8}$, $1\frac{1}{4} \times \frac{1}{2}$ eller ännu finare Jernsorter, till minst halfwa beloppet, erhålles ofvanstående Drickspenningar för ett utsmide af Centner mindre pr wecka, d v s för 78, 83 och 88 Centner.

För öfrigt iakttages att, om jernet warit värdelöst smidt eller illawerkadt eller ej kan invägas följande Måndags förmiddag eller ock annan försummelse sig visat, drickspenningarna indragas.

Hjälpsmide af främmande Smeder bekosta alltid Smeder och Drängar sjelfva. Härifrån äro Drängarna fria att sjelfva bekosta utgifterna endast under utpröfningar (?), då deras Mästare eller Mästersven desamma bestrida.

Å andra sidan stående Contract gäller äfven för smidesåret 1866; Och hafva vi denna dag erhållit städsel.

Wirsbo Bruk d 13 April 1865

Erik E H Hedström

L G Pettersson

E U Norström

C P Hammarbäck

J P Wickholm

Uppgift till Mantalsskrifningen i Ramnäs Socken för år 1866

Wirso Bruks Intressenter ega i Ramnäs Socken:
Wirso Bruk med 3 Franche Comté Härdar, för vilka
Oinskränkt Smides och Wågföringsrätt är beviljad.
En Mjölqvarn med 2 par Grofmälders och 1 par Ståmqvarnstenar
En finbladig Såg med 2ne Ramar
Ett Tegelverk
Två Canalfartyg samt
Följande lägenheter:

Wirso Gård ¼ Mantal -----	Wid gården finns en 2ne Klassens Brän- vinspanna om 35 Kn rymd, ordentligt förseglad -

Arbetare under Bruket:

SmedsMästaren	C P Hammarbäck	1825
	Hustrun	1825
	Barn Edla	1846
	" Carl	1856
	Drängen Carl Er Borgesson	1844
	" Carl Fr Norman	1847

Underlydande:

Nordanö ¼ Mantal	Landb Joh Larsson	1817	
	Hustrun	1825	
	Barn Gustaf	1857	
	" Anna	1860	
	" Carl	1862	
	Mågen Per Gust Jansson	1837	
	Hustrun	1846	
	dess dotter Charlotta	1866	
	Dräng P Tillenius	1816	
<u>Inhyses</u>	f landb Jan Erssons Enka	1814	Fattig
